

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 687/2016117

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Koczánom, L. Štúra 33, Levice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 5 Co 748/2014193 zo 14. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2016 doručená a následne spresnená podaním z 8. júna 2016 sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 748/2014193 zo 14. októbra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 81/2013/62 z 30. mája 2014, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľky na určenie, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti – bytu č. ■ na piatom poschodí bytového domu súpisné číslo ■, vchod č. ■, vedenej na ■, katastrálne územie ■ zastavané plochy a nádvoria o výmere ■ a spoluvlastníckeho podielu na pozemku ■ veľkosti podielu ■ ako aj spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve domu o veľkosti podielu ■

3. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla, že ide o potvrdzujúci rozsudok krajského súdu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, v dôsledku čoho je toho názoru, že vyčerpala všetky účinné a dostupné riadne opravné prostriedky. Sťažovateľka zároveň podľa § 234e a § 234f ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) podala aj podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky z dôvodu, že rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon. S ohľadom na ustálenú judikatúru ústavného súdu, že podnet na podanie mimoriadneho dovolania nemožno považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, podala ústavnému súdu sťažnosť, ktorou namieta porušenie svojich práv priznaných čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorým došlo rozsudkom krajského súdu, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu, a to napriek tomu, že tento nesprávne zistil skutkový stav veci a nesprávne ho posúdil aj po právnej stránke.

4. Sťažovateľka považuje rozsudok krajského súdu, ktorý sa so závermi okresného súdu stotožnil napriek skutočnostiam, ktoré podľa jej názoru nesporne preukazujú, že sa ako kúpou, tak aj vydržaním stala vlastníčkou nehnuteľnosti v bode 2 označeného bytu, za porušujúci jej základné práva priznané čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy. Vo svojej sťažnosti uvádza «... *Okresný súd v Leviciach v konaní, v ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia vo veci samej nesprávne zistil skutkový stav veci a vec nesprávne posúdil po právnej stránke, Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 14. októbra 2015,*

Č. k. 5Co/748/2014-93 v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami ako aj s právnym posúdením veci Okresným súdom v Leviciach.

Sťažovateľka k skutkovým okolnostiam opakovane uvádzam, že som na základe zmluvy uzavretej na jeseň v roku 1998 dojednala u advokáta [REDACTED] kúpu nehnuteľnosti od [REDACTED] [REDACTED] konkrétne bytu nachádzajúceho sa v katastrálnom území [REDACTED] na piatom poschodí bytového domu, vchod č. [REDACTED]. Dojednaná kúpna cena predmetného bytu predstavovala sumu 400.000,- Sk a bola aj predávajúcim v plnom rozsahu vyplatená. Vybavením ďalších formalít ohľadne kúpy bytu som poverila svojho syna [REDACTED] a nevestu [REDACTED].

Uvedený byt užívam prakticky od 13. 09. 1998, plním si všetky povinnosti v súvislosti s vlastníctvom predmetného bytu. Až v marci 2013 som sa dozvedela, že vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti nie je formálne doriešené a že ako vlastníčka bytu nie som doposiaľ Okresným úradom v Leviciach - odborom katastrálnym evidovaná.

Ja sťažovateľka som vo svojom vlastníckom práve až do augusta 2013 nebola nikým rušená, predmetnú nehnuteľnosť od jej kúpy užívam pokojne, slobodne a vážne ako jej vlastníčka, do nehnuteľnosti som investovala. Byt užívam po dobu dlhšiu ako desať rokov, pričom moje vlastnícke právo je verejne rešpektované.

V auguste 2013 som sa dozvedela, že formálni vlastníci [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED] byt odpredali pánovi [REDACTED] [REDACTED] ktorý učinil kroky smerujúce k tomu, aby som byt opustila. Dal mi odpojiť elektrickú energiu, dodávku plynu.

Podľa platnej judikatúry, rozhodnutia NSSR č. R 44/1966 ani prípadná neplatnosť právneho úkonu o prevode vlastníctva nie je okolnosťou vylučujúcou nadobudnutie vlastníctva vydržaním.

Podľa ust. §-u 129 ods. 1 OZ, držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo vykonáva práva pre seba.

Navrhovateľka od septembra 1998 po dobu dlhšiu ako 10 rokov som držiteľkou predmetnej nehnuteľnosti a to pokojnou a nikým nerušenou.

Ustanovenie §-u 134 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka upravuje vydržanie ako osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva. Ide o nadobudnutie vlastníckeho práva na základe inej skutočnosti ustanovenej zákonom. Vydržanie vlastníckeho práva je jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej držby veci, vykonávanej po zákonom stanovenú dobu. Funkciou vydržania je umožniť nadobudnutie vlastníctva držiteľovi, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobrej viere, že je jej vlastníkom, pričom táto dobrá viera (dobromyseľnosť) je podľa platnej úpravy daná „so zreteľom na všetky okolnosti“ Vydržanie tak hojí najmä vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu. V prípade, že zmluva je neplatná pre vadu, o ktorej nemohol nadobúdateľ pri zachovaní obvyklej opatrnosti vedieť, alebo ak tu výnimočne titul vôbec nie je a nadobúdateľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že tu titul je, stane sa nadobúdateľ veci jej oprávneným držiteľom a pri splnení ďalších podmienok ju vydrží. Účelom vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym. ...

V danom prípade bolo preukázané, že ja sťažovateľka som vzhľadom na všetky okolnosti dobromyseľná, že tu titul je, nakoľko došlo k dojednaniu predmetu kúpy, k zaplateniu kúpnej ceny a odovzdaniu predmetu kúpy do faktickej držby navrhovateľke.

Okrem spôsobilého predmetu vydržania a spôsobilého subjektu vydržania základnými predpokladmi vydržania sú oprávnená držba a nepretržitosť tejto oprávnenej držby počas celej zákonom stanovenej doby. V tomto prípade sú splnené aj uvedené podmienky nakoľko predmet vydržania (predmetný byt s príslušenstvom) je subjektom spôsobilým vydržania, držba je oprávnená, pokojná, nikým nerušená – to všetko po dobu viac ako 10 rokov.

Výsledkom splnenia všetkých zákonom požadovaných predpokladov vydržania je nadobudnutie vlastníckeho práva k veci vydržiteľom vydržaním a to okamihom uplynutia vydržacej doby. Keďže tento právny následok nastáva priamo zo zákona, nevyžaduje sa k tomu konštitutívne rozhodnutie štátneho orgánu. Preto rozhodnutie súdu, vydané na základe určovacej žaloby vydržiteľa / § 80 písm. c) OSP o tom že tento nadobudol vlastnícke právo vydržaním, má povahu deklaratórneho rozhodnutia. Preukázala som

v pôvodných konaniach taktiež naliehavosť právneho záujmu na takomto určení, ako som to už odôvodnila v predchádzajúcom texte.

Okresný súd v Leviciach na základe vykonaných dôkazov dospel jednak nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne posúdil po právnej stránke, pričom k totožným zisteniam dospel aj Krajský súd v Nitre.

K nesprávnym skutkovým zisteniam dospel konštatovaním že, sťažovateľka som nebola dobromyseľná. Ako už bolo konštatované podľa ust. §-129 ods. 1 OZ, držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo vykonáva práva pre seba.

Rozhodnutie súdu vychádza taktiež z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. §-u 134 ods. 1) Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

Pripomínam, že ja sťažovateľka mám predmetný byt v oprávnenej držbe od 13. septembra 1998 teda po dobu dlhšiu ako desať rokov. Uvedenú nehnuteľnosť som nadobudla teda jednak titulom kúpy, tak aj titulom vydržania uplynutím desaťročnej vydržacej doby...»

5. Sťažovateľka na základe uvedenej argumentácie navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci rozhodol nálezom: „Základné právo sťažovateľky [redacted] podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 14. októbra 2015, č. k. 5Co/748/2014-93 porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 14. októbra 2015, č. k. 5Co/748/2014-93 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označila sťažovateľka, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

9. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je toho času Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok a Správny súdny poriadok (v čase vydania napadnutého rozsudku ním bol Občiansky súdny poriadok, pozn.).

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovými a právnymi názormi účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami

o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

12. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

13. Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti označuje za porušovateľa svojich práv krajský súd a jeho rozhodnutie, v odôvodnení sťažnosti však poukazuje na nesprávnosť postupu a skutkových aj právnych záverov okresného súdu, ako aj krajského súdu. S ohľadom na skutočnosť, že ústavný súd nie je oprávnený preskúmať rozhodnutia, voči ktorým existuje opravný prostriedok (v danom prípade odvolanie, ktoré sťažovateľka aj využila), nie je daná príslušnosť ústavného súdu preskúmať rozhodnutie okresného súdu.

14. Pokiaľ ide o rozsudok krajského súdu č. k. 5 Co 748/2014193 zo 14. októbra 2015, z obsahu sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľka namieta porušenie v sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie okresného súdu č. k. 9 C 81/2013162 z 30. mája 2014, keď po tom, ako sa účastníci vyjadrili k odvolaniu, prerokoval odvolanie sťažovateľky a s odvolaním sa na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP považoval za preukázané, že prvostupňový súd vo veci nielen vecne správne rozhodol, ale stotožnil sa aj s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatoval, že sú splnené podmienky pre zjednodušené rozhodnutie odvolacieho súdu, tak ako to je upravené v § 219 ods. 2 OSP. Poukázal pritom na koncepciu § 219 OSP pre zjednodušené rozhodnutie odvolacieho súdu.

15. Ústavný súd ďalej konštatuje, že krajský súd vo svojom rozhodnutí ďalej uviedol podstatné skutočnosti, ktoré vyplývajú zo spisu sp. zn. 13 C 13/2011, v ktorom [REDACTED] a jeho manželka [REDACTED] (syn a nevesta sťažovateľky, pozn.) podali 1. februára 2011 proti odporcom [REDACTED] a [REDACTED] (vlastníci predmetného bytu, pozn.) žalobu o určenie ich bezpodielového spoluvlastníctva k predmetnému bytu. Vo veci rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 13 C 13/2011188 zo 7. júna 2012 v spojení

s rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 292/2012/114 z 31. januára 2013 tak, že návrh zamietol. Krajský súd podrobne vyhodnotil skutkový stav, ku ktorému došlo pri disponovaní s predmetným bytom, zámere kúpiť ho pôvodne sťažovateľkou od odporcov a uzavretí zmluvy o budúcej zmluve, ktorá bola následne zmenená so zámerom kúpiť byt manželmi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] s tým, že ho do budúca bude užívať sťažovateľka. Krajský súd v ďalšom podrobne poukázal na nevyhnutnosť splnenia podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva prostredníctvom inštitútu vydržania, pričom konštatoval: „... Navrhovateľka nemala žiadny právne relevantný titul, nemala žiadny právny úkon, ktorý by mohol vyvolávať jej domnienku, že je vlastníčkou predmetného bytu. Nemožno vychádzať zo subjektívneho pocitu navrhovateľky, ale iba s ohľadom na objektívne okolnosti, ktoré však v danej veci v žiadnom prípade nepodporujú subjektívny pocit navrhovateľky. Nemohla byť z objektívneho hľadiska v dobrej viere, že jej vec patrí, t. j. že je vlastníčkou predmetného bytu, pretože mala vedomosť o tom, že došlo k zmene v dojednaniach s odporcami v tom, že byt predajú nie navrhovateľke, ale jej synovi a neveste, a k podpísaniu druhej Dohody o budúcej kúpnej zmluve, z ktorej vyplýva právo na uzavretie kúpnej zmluvy ohľadne predmetného bytu synovi a neveste navrhovateľky. Doba užívania bytu navrhovateľkou je bezpredmetná, pokiaľ nie je preukázaná dobrá viera objektívne.“

16. Podľa názoru ústavného súdu nejestvuje taká príčinná súvislosť medzi označenými právami sťažovateľky a postupom krajského súdu pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení jej práv. Skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným.

Ustanovením § 219 ods. 2 OSP (t. č. ustanovenie § 387 Civilného sporového poriadku, pozn.) bola odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia, pričom odvolací súd ju využil po tom, ako sa v plnom rozsahu stotožnil s právnymi i skutkovými dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa a na zdôraznenie ich správnosti ich doplnil o ďalšie skutočnosti (pozri bod 16).

Ústavný súd preto dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu č. k. 5 Co 748/2014 1 93 zo 14. októbra 2015 nie je v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. Sťažovateľka namietala aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu. Pretože sťažovateľka namietala porušenie uvedeného základného práva o identické dôvody ako pri porušení čl. 46 ods. 1 ústavy, bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Keďže sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2016